

Kollektiivse pöördumise „Kaitseme lapse õigust mõlemale vanemale“ arutelu: SoMi ja SKA tegevused

Anne Haller (SoM)

Eliise Madissalu (SKA)

Riigikogu sotsiaalkomisjon, 25.02.2025

SOTSIAALMINISTEERIUM

Kehtiv õiguslik raamistik (LasteKS)

LasteKS § 24 lg 1:

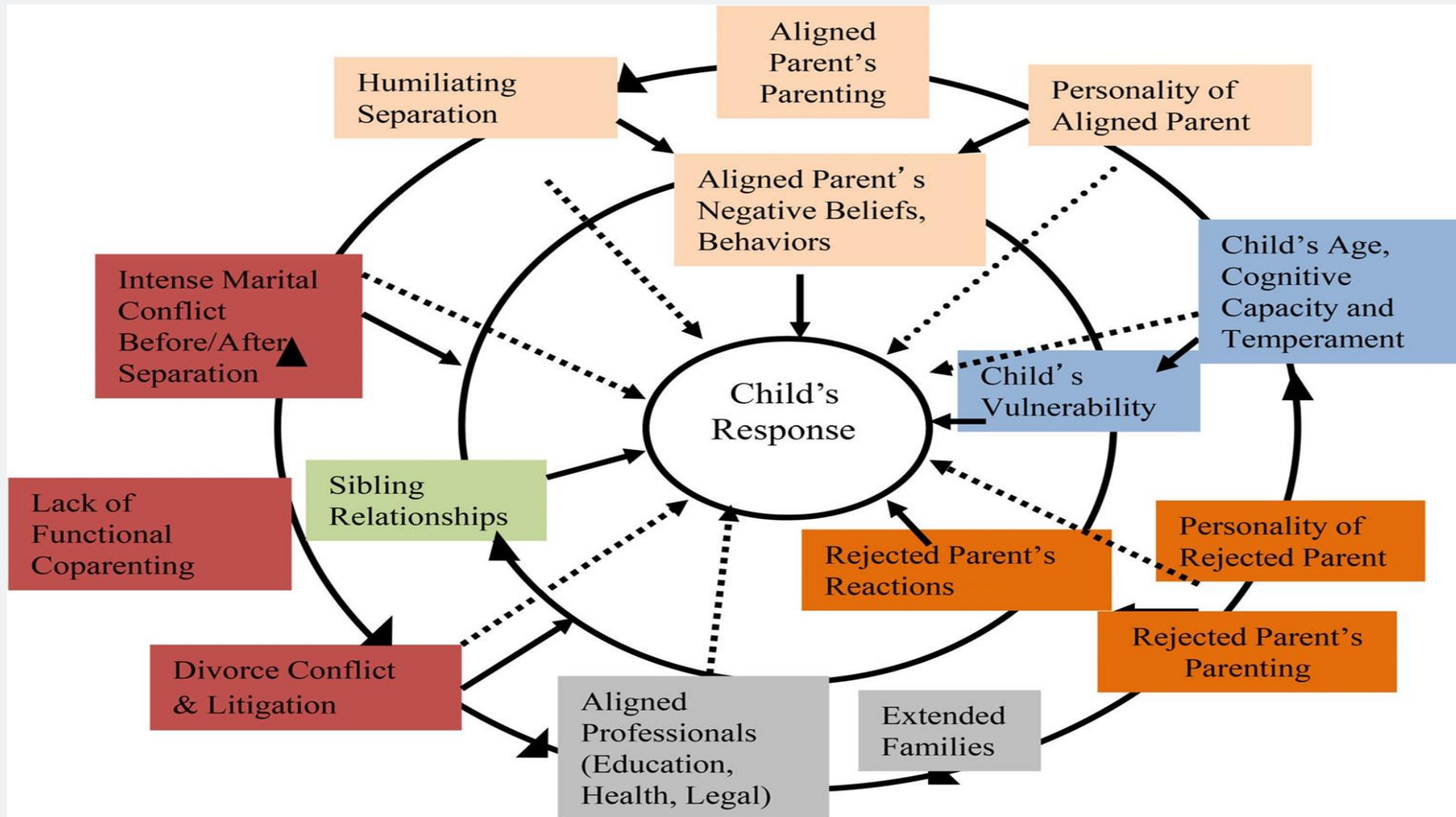
- Lapse hooletusse jätmine, lapse vaimne, emotsionaalne, kehaline ja seksuaalne väärkohtlemine, sealhulgas lapse alavääristamine, hirmutamine ja kehaline karistamine, samuti lapse karistamine mis tahes muul viisil, mis ohustab tema vaimset, emotsionaalset või füüsilist tervist, on keelatud.

LasteKS § 4 (lapse heaolu definitsioon):

- Lapse heaolu on lapse arengut toetav seisund, milles lapse füüsilised, tervislikud, psühholoogilised, emotsionaalsed, sotsiaalsed, kognitiivsed, hariduslikud ja majanduslikud vajadused on rahuldatud.

SoMi ja SKA jaoks oluline:

- Laste õiguste kaitse juhtumites, kus laps kaotab ühe vanemaga teise vanema tegevuse tulemusena kontakti ilma, et selleks oleks mingit lapse huvidest tulenevat põhjust
- Nii arutelude kui lahenduste keskmes alati laps ning tema õigused
- Lapse heaolu ja vajaduste kompleksne hindamine, arvestades mh lapse arengut, lapse ja vanema suhteid ning vanematevahelisi suhteid, sh perevägivalda
- Erinevad käsitlused teaduskirjanduses

Johnston, J. R., & Sullivan, M. J. (2020). Parental alienation: In search of common ground for a more differentiated theory. *Family court review*, 58(2), 270-292. <https://doi.org/10.1111/fcre.12472>

SoMi tegevused

- KOVide toetamiseks SoM:
 - Lapse- ja perekesksem lastekaitsetöö juhtumikorraldusemudel
 - Võrgustikutöö ja valdkonnaülene koostöö
 - Lastekaitsetöö kvaliteet ja tugi (koolitused ja SKA nõustamine)
- 15.04.2024 laiapõhjaline ümarlaud:
 - Defineerimine problemaatiline, samas vajadus ühtse käsitlemise järele
 - Vajadus psühholoogia valdkonna vaate järele, sh ekspertiisiga seotud probleemid
 - Oluline tegeleda ka ennetusega
- Uuring “Lapse peresisese väärkohtlemise väljaselgitamine ja selle mõju hindamine lastekaitsetöös ja last puudutavas tsiviilkohtumenetluses”

SKA tegevused

- Tegevuskava rakendamiseks vajalikud esialgsed tegevused
 - Millised on Eestis juba olemasolevad võimalused nende laste abistamiseks, kes on kaotanud kontakti ühe vanemaga teise vanema tegevuse tulemusena;
 - Milliseid hindamisvahendeid, tööriistu ja lahendusi oleks meil vaja täiendavat juurde luua, et need lapsed oleksid paremini toetatud;
 - Laste psühholoogidelt ülevaade, millised on lühi- ja pikaajalised mõjud lapsele, kui ta on kaotanud kontakti oma ühe vanemaga.
- Eesti spetsialistide pädevuste tagamine teemaga tegelemiseks
- Ennetus
 - Teavitustöö ja teadlikkuse tõstmine positiivse vanemluse teemadel, sh teadlikkuse tõstmine, millised mõjud on lapsele, kui tal puudub kontakt oma ühe vanemaga.

Aitäh!

